REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șase lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 53. Brașov, Joi 8 (21) Martie 1907.

Agitația foilor coaliției.

Tot mai aspru devine din zi în zi limbagiul foilor coalițiunei în contra naționalităților, de când cu presentarea proiectelor școlare. Se putea oare altfel? In Budapesta țin conferențe miniștrii ungarĭ cu cei austriacĭ pentru viitoarea regulare a raporturilor economice între cele două state. E mare încordarea și neliniștea pentru ceea ce se petrece în grava chestiune economică în sânul poporului maghiar, fiind-că cei ce sunt adĭ la putere tot mereu i-au cântat, că trebue să se rupă odată cu totul de Austriacĭ, carĭ esploatează țara economicește în interesul lor propriu. Acum toate privirile sunt îndreptate la Budapesta, toțĭ câțĭ au ajutat lui Kossuth și soțĭ să ajungă la guvern, așteaptă să vadă isprăvile lor, dar nu pot afla nimic, toate sunt acoperite de vălul secretului. Se zice una, se zice alta, uimic însă nu este sigur.

Ce să facă falanga ziarelor, carĭ militează pentru politica nedescifrabilă a coaliției, alta în aceste momente de mare perplesitate pentru guvern, dacă nu vor desfășura din nou steagul maghiarismului cutropitor și nu vor țipa și urla zilnic, că dușmănia naționalităților nu-i mai lasă să doarmă liniștit, că patria e în pericol, nu fiindcă guvernul s'a hotărât să înfigă săcurea chiar în rădăcina învățământului și a culturei lor, ci fiind-că aceste popoare persecutate de soarte să apără și vreau să se apere în contra loviturei mortale.

C'un cuvânt, tot hoții de păgubași de acasă trebue să sufere pentru păcatele celor ce nu-și pot ținea cuvântul și nici măcar o parte însemnată din programul independist nu sunt în stare a realiza. Așa departe au ajuns lucrurile încât organul conducător al coaliției, în loc de a liniști marele public maghiar despre ceea ce fac și întreprind Wekerle și Kossuth pentru neatârnarea economică a Ungariei, să năpustește din nou asupra Românilor și chiar și învoiala, ce s'a făcut zilele aceste între prezidentul camerei și ministrul Apponyi și între deputații naționaliști, ca desbaterea asupra proiectului de lege școlar relativ la școalele confesionale să se amâne până după Paști, vrea să-o esploateze în interesul tacticei politice care tinde să abată mai mult saŭ mai puțin atențiunea publică maghiară dela ceea ce se fierbe în oala pactului.

E învederat că agitația pressei maghiare în contra naționalităților se potențează în proporția greutăților ce le întâmpină șefii coaliției în raporturile lor cu Austria, dar este și rămâne incontestabil, că patima celui ce s'a dedat la violențe, este care-i dă nutrimentul. S'a ținut o adunare de protestare în Blaj. Putea oare organul lui Apponyi să nu se indigneze asupra mișcărei poporului din Blaj centrul mișcărilor istorice de odinioară? Și cu ce vrea să răstoarne argumentele aduse contra proiectului lui Apponyi în rezoluțiunea votată de amintita adunare? Cu aceea că se încearcă a dovedi cu date statistice cât de mare este la Români numărul analfabeților.

Noi credem că tocmai din partea aceasta s'ar putea ataca politica de maghiarizare forțată, fiindcă prin năpăstuirea instrucțiunei poporale în limba maternă și pentru-că statul nu face nimic pentru a o promova, ci din contră lucrează la stânjinirea ei, să creiază stări cari favorizează numai analfabetismul. Dar nu de aceasta voim să ne ocupăm acum, ci vorbim numai de direcțiunea ce-a luat-o agitația contra naționalităților. Am voit să mai amintim încă ca o aparițiune semnificativă, că e pusă acum în mișcare și tinerimea maghiară pentru a da sucurs acestei agitațiuni.

Dumineca trecută studenții maghiari din Budapasta au ținut o adunare, în care s'au năpustit cu multă ură și dujmânie asupra naționalităților și a „agitatorilor“ din sânul lor. Semnal de contraacțiune dat în fața mișcărei de protestare dintre Români. Istoria se repetă!

Conferențele miniștrilor în Budapesta. Comunicatul guvernului ungar despre decursul conferențelor din Budapesta în chestiunea pactului vorbește, cum am semnalat eri, de oare-care apropiere între cele două guverne. Comunicatul austriac însă nu face nici o amintire de apropiere; de aci se conchide că în tot cazul cei din Pesta privesc tratările cu ochi mai optimiști. Ziarului »N. Fr. Presse« i-se comunică cu privire la conferențele amintite: »Probabil că de astă-dată nu se va decide soartea negocierilor. Ele vor fi continuate însă chiar și în cazul când nu s'ar dobândi un rezultat, ceea-ce e verosimil. Firul nu va fi rupt, deși greutățile pentru a ajunge la o înțelegere sunt foarte mari.«

In convorbirea dintre cei doi miniștri-președinți s'a vorbit și de declarațiile ce le-a făcut Kossuth la Czegled și Wekerle a dat a se cunoaște că aceste declarații s'au făcut în conformitate cu părerile întregului guvern ungar. Iată cum esplică »Magyarorszag« dispoziția ce domnește în Ungaria în chestiunea pactului: »Opiniunea publică din Ungaria ia pozițiune unanimă în fața pactului și pretinde ca după 1917 să înceteze comuniunea vamală, cel mult până la prima Ianuarie 1918 să se ridice vamă la graniță și cel mult până la prima Ianuarie 1911 să fie înființată banca independentă ungară. Orice guvern s'ar opune realizărei acestor postulate ar fi simplu delăturat. Discursul lui Kossuth a lămurit destul de clar punctul de vedere ungar. *Darea de consum* va fi imediat separată. *Banca* la 1910 iar vămile vor fi la 1917 separate. De-i va plăcea Austriei a încheia cu noi un tratat pe baza aceasta până la 1917 suntem și noi gata. Ungaria va înființa în anul 1917 necondiționat teritoriul vamal independent. Austriecii au de scop însă a prelungi liberul comerciu între cele două țări și peste 1917, de aceea abia se poate cugeta că va succede de a uni aceste două puncte de vedere contrazicătoare.«

Foaia maghiară e deci de părere ca să se folosească timpul și să se pregătească de pe acum teritoriul vamal independent.

Din dieta ungară. In ședința de eri a dietei s'a primit în a treia cetire proiectul de lege privitor la regularea salariilor învățătorilor de stat și după o desbatere mai lungă camera a votat și proiectul de lege privitor la regulamentul advocaților. La începutul ședinței președintele a anunțat prezentarea unei petițiuni a sinodului reformat în cestiunea regulărei salariilor învățătorilor dela școalele confesionale, iar referentul Hedervary a prezentat raportul comisiunei de imunitate privitor la imunitatea dep. Lengyel în afacerea furtului de acte dela curtea de compturi.

Camera a luat astăzi vacanțe de Paști până la 4 Aprilie n.

Archiducele Francisc Ferdinand în Berlin. Face mare sensație în cercurile politice și diplomatice vizita archiducelui Francisc Ferdinand în Berlin. Archiducele a ținut să se păstreze caracterul de cel mai strict incognito al vizitei, de aceea a încunjurat chiar și ambasada austro-ungară din Berlin. Nici în raportul curței unde se notează toate persoanele cari sunt primite de împăratul Wilhelm, nu se găsește înregistrat numele archiducelui. Cu toate acestea s'a constatat că arhiducele a fost în Berlin și a avut o convorbire cu împăratul Wilhelm. Unii zic că numai motive private au cauzat călătoria la Berlin a archiducelui și că împăratul Wilhelm aflând că a sosit l'a învitat la sine. Alții susțin că archiducele a avut o *misiune specială de înaltă politică* la împăratul Wilhelm. Aceștia par a fi mai aproape de adevăr.

E interesant ceea ce se scrie în ziarul maghiar »Budapesti Napló« cu privire la scopul vizitei arhiducelui. Numita foaie afirmă adecă ca un înalt personagiu politic într'o convorbire ce a avut'o, a a spus că vizita din chestiune e în strânsă legătură cu transacțiunea vamală și cu concesiunile militare. Acest personagiu politic a zis cu privire la aceasta între altele: »Kossuth, în discursul său dela Czegléd a spus că deodată cu transacția trebue să se găsească și o soluție pentru chestiunile militare. Planul coaliției e ca Majestatea Sa cu prilejul jubileului de 40 ani dela încoronarea sa proprio motu — să dea câteva concesii militare; nu e vorba de concesii mari, importante, ci numai de câteva formalități, cari — cu toate aceste — i-ar face coaliției cu putință să cedeze în ce privește încheierea convențiunii vamale. Știe toată lumea, că moștenitorul Francisc Ferdinand e cel mai mare dușman al concesiilor de ori ce natură ar fi ele. In ce privește acum legătura între această împotrivire la ori ce concesii și călătoria la Berlin, circulă multe svonuri«.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Adevărata întâmplare a lui Valdemar.

De Edgar Allan Poe.

La nicĭ un caz nu țin de lucru extraordinar faptul, că întâmplarea miraculoasă a lui Valdemar a provocat atâtea discuțiunĭ. Atuncĭ ar fi fost într'adevăr miraculos, dacă nu s'ar fi întâmplat așa, între împrejurările date Deși toțĭ, carĭ au fost martorĭ la întâmplarea aceasta, au dorit ca lucrul să nu ajungă la cunoștința publicului, cel puțin până când ni-se va da o ocazie la o nouă cercetare, și cu toate că și noi ne străduiam într'acolo, totușĭ o știre defectuoasă și exagerată a pătruns lumea, devenind astfel isvorul a numeroase observărĭ neplăcute; și pe deasupra a dat naștere la multe îndoielĭ.

In urma aceasta aflu de lipsă a preda *eu* starea faptică așa, cum însu-mĭ o cunosc. Ea e pe scurt următoarea:

In ultimii trei anĭ atențiunea mea era adeseorĭ îndreptată spre Mesmerism; sunt poate 9 lunĭ, când îmĭ veni în minte, că în decursul multelor încercărĭ se trecuse cu vederea un lucru de cea mai mare importanță: nimenea n'a fost hipnotisat în stare de agonie. Ar trebui cercetat: întâiŭ, că în o astfel de stare e oare bolnavul susceptibil față de influința hipnotică; al doilea, dacă da, mărește sau micșorează starea sa gradul de susceptibilitate; al treilea, oare pe cât timp și în ce măsură procedura de hipnotisare poate împiedeca moartea. Ar fi și alte puncte, pe carĭ le-așĭ putea afirma, dar cele amintite mi-au deșteptat mai mult curiositatea, și cu deosebire ultima, din causa însemnătății extraordinar de mare a urmărilor ei.

Cum mă gândiam la cineva asupra căruia așĭ putea examina acestea, gândurile îmĭ sburară la amicul Ernest Valdemar, autorul de bun nume al traducerii poloneze »Wallenstein și Gargantua« și redactorul foii »Bibliotheca Forenzica«. Waldemar, care dela 1839 trăia în Harlem, era foarte bătător la ochĭ din causa slăbiciunii sale extraordinare; era bătătoare la ochĭ albeața barbei sale, cu deosebire, că presenta un contrast față de coloarea neagră a părului, care părea a fi o perucă.

Era foarte nervos; ceea-ce îl făcea foarte potrivit pentru probele lui Mesmer. In două sau trei rândurĭ l'am adus fără nicĭ o oboseală în somn hipnotic, dar m'am înșelat în alte rezultate, la carĭ am trebuit să conchid, în urma făpturii sale deosebite trupeștĭ și sufleteștĭ. Voința nu-i era absolut supusă puterii mele, și în ce privește trezia și forța lui spirituală, n'am putut face nimic, în ce m'aș fi putut încrede cu desăvârșire. De aceea neputința de a ajunge la un rezultat o atribuiam sănătății sale sdruncinate. Cu câte-va lunĭ înainte de a face cunoștință cu el, medicii l'au declarat de tuberculos.

Avea obiceiŭ să vorbiască despre desmembrarea aceasta apropiată ca și despre un lucru, care așa de puțin putea fi încunjurat, cât de puțin era vrednic a pricinui bătaie de cap.

Când s'au născut în mine ideile, despre cari am vorbit, foarte natural că m'am gândit la Valdemar. Ii cunoșteam cu mult mai bine cugetările lui filosofice, decât ca să mă fi temut de vre-o piedecă din partea lui; iar în America n'avea rude, cari s'ar fi putut amesteca în afacerea noastră. Vorbiam cu el pe față și spre mirarea mea am dat naștere la viu interes în sufletul lui. Am zis »spre mirarea mea«: pentru că, deși fără nici o turburare îmi punea la dispoziție persoana sa pentru cercetări, totuși la început n'a arătat mai mare interes, decât mine. Boala lui era de așa natură, încât cu mare exactitate se putea socoti, când are să moară; iară noi ne-am înțeles, că va trimite după mine cu 24 de oare înainte de timpul, când după spusele doctorilor va muri.

Sunt aproape două luni, de când am primit dela V. următoarea scrisorică:

Dragă P.

Dacă poți vino acum. D. și F. sunt de părere, că mai departe decât până mâne la miezul nopții n'o pot duce; cred că au aflat timpul foarte punctual.

Valdemar.

Șirele acestea le-am primit la o jumătate de oră, după ce le scrisese. Peste 15 minute eram în camera muribundului. De 10 zile nu-l văzusem și m'am înfiorat de groaznica schimbare, ce în timp relativ foarte scurt s'a putut întâmpla. Fața lui era de coloarea plumbului; ochii cu desăvârșire fără coloare; într'atâta slăbise, că oasele feții stăteau să-i iasă prin piele. Tusea era foarte iute. Bătaia pulsului abia se mai simția. Și mirare, i-a rămas puterea nu numai sufletească ci în anumită măsură și cea corporală. Vorbia la înțeles, — fără nici un ajutor lua din medicina alinătoare — și când am întrat în odaie, era ocupat cu notarea amintirilor într'un *notes*. Doctorii C. și F. erau de față.

După ce am dat mâna cu Valdemar, chemând la o parte pe medici, m'au lămurit asupra stării bolnavului. Plumânul stâng să întărise ca osul, de un an și jumătate, așa că eschidea ori și ce act vital; cel drept era mare parte osificat, iar lucrarea

Alegerea dela Lugoj. Eri, Marţi, s'a ţinut în Lugoj adunarea alegătorilor români din cercul Lugojului pentru a designa pe candidatul român la alegerea de deputat din acest cerc. Adunarea, la care au luat parte mii de români, a fost presidată de dep. Coriolan Brediceanu. Au vorbit Dr. V. Branisce şi deputaţii Dr. T. Mihali, Dr. Stefan C. Pop şi Dr. Ioan Suciu, producând prin discursurile lor o însufleţire de nedescris. Adunarea a proclamat apoi din nou cu unanimitate *de candidat de deputat pe d-l protopop Dr. George Popovici*, fostul deputat al cercului. Intre aplause generale a apărut în sală candidatul, care şi-a expus credeul politic.

Alegerea de deputat în cercul Lugojului s'a fixat pe Mercurea viitoare *în 14/27 Martie*. Votarea se va face la 3 comisiuni. Alegători înscrişi în lista electorală sunt *4011*. Românii sunt în majoritate faţă cu străinii cu vre-o 400 voturi.

Clubul deputaţilor românĭ şi proiectul lui Apponyi.

Sub titlul acesta deputatul Dr. Alex. *Vaida-Voevod* arată în ziarul „Lupta", care a fost până acuma atitudinea deputaţilor naţionaliştĭ românĭ în chestiunea proiectelor şcolare ale lui Apponyi şi ce atitudine vor observa de aci încolo.

Iată ce zice d-l Dr. Vaida:

»In faţa proiectelor de lege prezintate camerei de ministrul cultelor şi instrucţiei publice, contele Apponyi, clubul nostru a hotărât să facă uz de toate armele parlamentare spre a împiedeca votarea în forma lui originală a proiectului referitor la salariile învăţătorilor confesionalĭ.

»Voim şi noi ca statul să-şĭ împlinească datorinţele faţă de învăţătorii noştri întocmai după cum o prescriu aceasta legile de mult sancţionate, dar neexecutate. Nu voim însă, în nicĭ un caz, ca în schimbul ajutorului ce statul dator este să-l ofere învăţătorilor noştri, scoalele noastre să devină instituţiunĭ de maghiarisare, supuse voinţei arbitrare a statului, iar învăţătorii noştri, robii desarmaţĭ ai ministrului şi ai orĭ cărui inspector şcolar adus de vânt. Aceasta nu o voim, nu e permis să o voim. Trebue decĭ să tindem într'acolo, ca acest proiect de lege orĭ să fie retras, orĭ să fie modificat în mod corăspunzător. Prezintarea subită, neaşteptat de subită, a proiectului de lege din partea ministrului s'a întâmplat de sigur cu intenţia de a ne consterna atât pe noi, deputaţii, cât şi consistoarele noastre, de a zăpăci învăţătorimea noastră şi de a împiedeca posibilitatea manifestării opiniei publice româneştĭ.

»Comisiile şi majoritatea camerei s'au grăbit să-i facă posibil ministrului realizarea intenţiei sale. Pentru Mercurea trecută 13 l. c. era fixată deja ziua când avea să înceapă desbaterea proiectului de lege.

»In faţa acestei situaţii clubul nostru s'a văzut silit să-şi ea refugiul la singura armă parlamentară cu efect, la obstrucţie. Fiindu-ne imposibil de a face uz de mijloacele obstrucţiei technice, mai comode şi mai uşoare, am hotărât să facem prin trăgănarea oratorică a desbaterei proiectului de lege despre salarele învăţătorilor de stat, neplăceri guvernului, zădărnicind ca acel proiect de lege să poată fi votat înainte de Paşti. Prin aceasta guvernul ajungea în poziţia deosebit de penibilă, că nu ar mai fi putut asemna pentru anul curent salariile ridicate ale învăţătorilor de stat, iar noi câştigam timp pentru a ne pregăti şi pentru a putea primi avisul opiniei noastre publice. *Opinia publică a marei obşte româneşti este singură chemată să hotărască asupra ţinutei care va trebui să o luăm noi deputaţii în parlament şi archiereii noştri în senat.*

»Aflând ministrul de culte, contele Apponyi, că ce este scopul nostru, a preferit să amâne discuţia proiectului de lege referitor la salariile învăţătorilor confesionali până pe după Paşti. Noi la rândul nostru, ajungându-ne astfel ţinta, am renunţat să mai împiedecăm votarea legei referitoare la ridicarea salariilor învăţătorilor de stat. Acest »pact« este primul succes politic real ce l'a obţinut lupta noastră parlamentară. Pentru întâia-dată s'a văzut constrîns guvernul, ca prin intervenţia prezidentului camerei să stea cu noi de vorbă. De jure nu ne-au recunoscut încă de partid, dar de facto au »pactat« cu noi. Acuma avem timp să ne putem pregăti pentru campania parlamentară de după Paşti. Metropoliţii şi episcopii noştri pot în toată tichna să se orienteze. Dăscălimea noastră îşi poate face socoteala şi se poate convinge, că în realitate ce intenţionează proiectul lui Apponyi şi că de ce curse ne temem noi şi împreună cu noi obştea neamului românesc. Pretutindenea în ţară, în ţinuturile locuite de Români, se pregătesc şi se vor ţinea adunări poporale. Glasul şi voinţa obştească a neamului românesc se va pronunţa. Hotărîrile adunărilor poporale vor determina ţinuta parlamentară a deputaţilor. Porunca obştei neamului va trebui să o execute deputaţii în parlament.«

In ce priveşte participarea deputaţilor la adunările poporale, d-l Vaida arată că cu cea mai mare râvnă deputaţii nu vor putea participa decât la 10—15 adunări. Sunt azi cu totul 13 deputaţi români (Brediceanu, Novac, Petrovici, Oncu, Pop, Goldiş, Suciu, Mihali, Damian, Şerban, Maniu, Vlad, Vaida). Dr. Petrovici se află în închisoarea de stat din Seghedin, Dr. Oncu e reconvalescent după o boală grea. Ceilalţi 11 trebue să se împartă. Unii vor merge la alegerea din Lugoj, alţii vor mai fi reţinuţi în Budapesta, alţii de afacerile lor private şi aşa destul de negligeate din causa absenţei lor de-acasă, aşa că numai puţini vor putea participa la adunări.

D-l Vaida arată că problema deputaţilor va fi să lupte în contra proiectului Apponyi în parlament, iar organisarea luptei în afară de parlament incumbă fruntaşilor români din diferite centre. Şi aşa, zice, miniştrii fac deputaţilor români imputarea, că dep. nu representă vederile şi dorinţele poporului, care e mulţumit, ci numai vederile lor particulare, că deputaţii n'ar fi decât nişte »agitatori«, cari »seduc« poporul. De aceea adunările poporale, ce se vor ţinea fără ca să fie conduse ori influinţate de deputaţi, vor fi o dovadă prin care se va resfrânge acea imputare nejustă.

D-l Vaida termină cu cuvintele următoare:

»Noi nu vom »agita« deci neamul nostru ci aşteptăm hotărârile suveranului popor român să ne agite pe noi, arătându-ne ce suntem datori să facem«.

Din Senatul României.

In şedinţa de Sâmbătă a Senatului, înainte de a se întra în ordinea zilei, d-l Dr. Thoma *Thomescu* a făcut declaraţia, că deşi a fost între semnatarii profesori cari s'au pronunţat în contra proiectului de lege al învăţământului superior, recunoaşte astăzi că acel proiect de lege conţinea părţi foarte utile pentru învăţământul Universitar român. Tot odată oratorul întreabă pe d-l ministru al instrucţiunei publice dacă menţine declaraţiile sale cu prilegiul discuţiunei în Cameră a acelui proiect de lege.

Ministrul al instrucţiunei C. *Disescu* a răspuns că în urma retragerei acelui proiect de lege, mai mulţi domni deputaţi au prezentat camerei, din iniţiativă parlamentară, mai multe articole din proiectul său asupra instrucţiunei superioare, ce a fost retras după ce a fost luat în consideraţie. D sa însă a sfătuit să retragă acele proiecte, deoarece acele puncte nu trebue să se prezente izolate. D-l C. Dissescu a mai declarat, că e informat cum că consiliul superior profesoral al Universităţii a hotărât să intervie spre a se introduce doctoratul în universităţile din România, una din prevederile principale ale proiectului d-sale retras.

*

Tot în şedinţa de Sâmbătă senatul a votat proiectul de lege prin care fostul mitropolit Ghenadie este instituit pe viaţă stareţul mănăstirei Căldurăşani, şi prin care se dă danie acelei mănăstiri 200 hectare pământ. S'a votat apoi tratatul de comerţ dintre România şi Italia şi convenţia radio-telegrafică încheiată cu Berlinul.

Cronica din afară.

Noul cabinet bulgar s'a presentat Luni Sobraniei. Părerea generală este favorabilă noului cabinet. Şefii opoziţiei cred însă că e vorba numai de un minister temporar, care va avea să ducă în îndeplinire acţiunea cabinetului Petkoff. Guvernul va prezenta în curând Sobraniei un proiect de lege pentru apărarea miniştrilor contra atentatelor şi contra atacurilor pressei.

Scopul trimiterei Cazacilor în Persia. Agenţia Vestnic spune că toate măsurile luate de guvernul rus prin trimiterea de Cazaci în Persia au ca unic scop paza consulatelor ruse. S'a trimis numai câteva duzini de oameni şi toate ştirile cari s'au răspândit în urma acestui fapt sunt neîntemeiate.

Un vot de neîncredere guvernului rus. Ziarul »Rusia« spune că partidele dreptei pregătesc proiecte de lege de natură a provoca partidele stângei şi a obţine îndepărtarea revoluţionarilor din Dumă sau dizolvarea Dumei. Socialiştii populari au hotărât să exprime guvernului neîncredere din pricina prăbuşirei plafonului sălei de şedinţe pe motiv că numai negligenţa regimului a putut pricinui o astfel de catastrofă. Acest vot de neîncredere se va da după declaraţiunile guvernului. Acest partid care numără vr'o 30 deputaţi, era până atunci de acord cu hotărârea luată de cadeţi de a vota pur şi simplu trecerea la ordinea zilei în urma declaraţiunei guvernului.

Răscoalele ţărăneşti din Moldova.

Deşi guvernul României şi autorităţile locale au luat cele mai întinse măsuri pentru a potoli nemulţămirea ţăranilor răsculaţi din nordul Moldovei, totuşi sosesc ştiri neliniştitoare îndeosebi din judeţul Botoşani, unde miliţia s'a văzut nevoită a puşca asupra celor răsculaţi, pentru a împedeca devastările prăvăliilor şi locuinţelor arândaşilor şi cârciumarilor evrei.

Iată ştirile mai nouă, pe cari le înregistrează ziarele bucureştene despre răscoala din judeţul Botoşani.

Ţăranii de pe moşia Stănceşti, uniţi la bariera oraşului cu cei din Popăuţeni au întrat Duminecă în mare număr în Botoşani, pornind în grup spre arândaşul moşiei Stănceşti, Spodheim.

In centrul oraşului ei fură însă opriţi de poliţie, care îi provoacă să nu meargă în grup atât de mare. Ţăranii se supuseră acestui ordin şi parte dintrânşii porniră în linişte spre locuinţa arendaşului unde au parlamentat timp de două oare cu d-l Spodheim, de faţă fiind şi prefectul judeţului.

In intervalul acesta o sumă de derbedei, lipoveni, ţigani şi băeţi fără căpătâi înarmaţi cu ciomege au pornit să devasteze str. mare. Toate prăvăliile au fost imediat închise. Cu toate acestea calea naţională a fost devastată de la un capăt la celălalt. Mahalagii şi lipovenii au cutreerat apoi piaţa Ferdinand şi toate străzile principale din cartierul evreesc, spărgând geamurile şi devastând prăvăliile.

Armata şi poliţia sunt insuficiente pentru a se opune disordinelor. Cele câteva companii de vânători şi jandarmi din Bucureşti, în frunte cu prefectul, poliţaiul şi procurorul aleargă în toate părţile oraşului pentru a linişti spiritele. Ori-ce sforţări rămân însă zadarnice din cauza insuficienţei forţelor. S'a telegrafiat la P. Neamţ după regimentul 15 Războeni.

E de remarcat că la devastări ţăranii n'au luat mai de loc parte şi turburătorii erau alcătuiţi din derbedei şi drojdia societăţii. S'au operat numeroase arestări. Un număr de locuitori, veniţi să ceară eliberarea arestaţilor, au fost respinşi.

Luni dimineaţa s'au repeţit tulburările. Vre-o 700 ţărani au încercat să între în oraş. Ţăranii erau foarte îndârjiţi. *Atunci colonelul a ordonat să se tragă o salvă în vânt.* Faptul acesta a îndârjit şi mai mult pe răsculaţi, cari s'au năpustit imediat asupra trupei. *Atunci s'au tras focuri adevărate şi au căzut 4 morţi şi 8 răniţi* şi a fost rănit şi maiorul Boureanu.

In timpul când lupta aceasta se da la bariere, s'a răspândit în oraş vestea că evreii s'au înarmat pentru a se apăra singuri şi că în cartierul evreesc s'ar fi omorât un om. S'au trimis şi în această parte trupe.

In urma celor întâmplate s'a dirigiat numeroasă miliţie la faţa locului.

*

Duminecă s'a ţinut în Bucureşti un meeting, convocat de o parte a studenţimei universitare. La ordinea zilei a fost chestiunea ţărănească. Au vorbit studenţii Jecu, I. Sterian, Dragu, V. Anghel, N. Ionescu, St. Predoiu şi C. Popescu-Olt. După aceasta s'a votat următoarea moţiune:

Studenţii universitari, considerând că arenzile sunt o anomalie socială, că clasele intermediare sunt condamnate prin însăşi natura lucrurilor, considerând că singurul raport firesc e acela care se stabileşte între proprietar şi muncitor direct.

Considerând că proprietatea imobiliară rurală are prin esenţă o valoare socială şi că marii proprietari nu pot fi liberi a uza de pământ în detrimentul ţărănimii.

Considerând că spiritul legiuitorilor cari au oprit aşezarea străinilor la sate a fost tocmai de a evita contactul străinilor cu poporul, contact care s'a dovedit că e fatal pentru noi; cere guvernului.

1) Să ia imediate şi energice măsuri ca clasa arendaşilor să dispară ca o pată ruşinoasă în viaţa acestei naţiuni, iar moşiile să se închirieze de-adreptul obştiilor săteşti. 2) Să se schimbe legea învoelelor agricole, dânduse clasei ţărăneşti dreptul de a se putea bucura de munca ei. 3) Cere ca să se împedece cu ori-ce preţ stabilirea străinilor la sate. 4) Consideră de a sa datorie de a lupta pentru cucerirea dreptului de vot direct şi secret pentru toţi Românii.

ŞTIRILE ZILEI.

— 7 Martie v.

Conferenţele învăţătoreşti. Conzistoriul archidiecesan din Sibiiu a convocat conferenţele învăţătoreşti din anul acesta pe zilele 26 şi 27 Aprilie a. c. st. v., adecă pe Joi şi Vineri din săptămâna luminată,

---

aducătoare de moarte înainta cu mare iuţală. Funcţionarea lui înceată era atât de nesigură, încât medicii hotărâseră unanim, că mâne (Duminecă) cam pe la miezul nopţii Valdemar va muri. Era la 7 oare Sâmbătă.

Când m'am depărtat de lângă patul bolnavului, ca să-mi văd de lucru, medicii D. şi F. i-au zis ultimul adio. N'aveau de când să se mai intoarcă, dar la rugarea mea au promis, că Duminecă pe la 10 oare seara vor veni să cerceteze bolnavul.

După ce s'au dus, vorbiam fără nici un inconjur cu Valdemar, despre apropiata discompunere şi foarte amănunţit despre încercarea plănuită. In toate se arăta gata; zicea, că aşteaptă cu nerăbdare şi îmi da zor să-mi încep lucrarea. Lângă bolnav era un îngrijitor şi o îngrijitoare; eu însă am aflat de mai bine a nu începe proba de mare însemnătate în lipsa unui om, în care, în caz că lucrul ar avea un sfârşit neaşteptat, — m'aş fi putut încrede mai mult decât în aceştia. Am amânat deci proba pe ziua următoare la 8 ceasuri când s'a prezentat un student în medicină, cu care ori cum aveam puţină cunoştinţă şi m'a scăpat astfel de ori ce îngrijorări. Cu toate că aşi fi voit să aştept pe medici, totuşi m'am hotărît să încep deoparte la rugarea fierbinte a lui Valdemar, de altă parte convins, că n'aveam timp de pierdut, deoarece bolnavul se apropia de sfârşit cu o iuţală de mirat.

Mr. L—i (aşa să chema studentul medicinist) a binevoit a lua asupră-şi să însemne tot ce să întâmplă, şi deaceea tot ce voi spune, e mare parte din cuvânt în cuvânt sau prescurtat din aceste notiţe.

Era peste cinci minute 8 oare, când prinzând mâna bolnavului, l'am rugat ca să se manifesteze în faţa Mr L—i, dacă e hotărât, ca în starea aceasta să sfârşesc acţiunea de hipnotizare.

Valdemar slab, dar pe înţeles a răspuns: »Da, voesc să mă hipnotizezi« iară după aceea a adaus îndată: »Mă tem, că ai prea întârziat«.

In timp ce a vorbit, am început acele trăsături de mână, despre cari esperiasem că sunt în stare a-l aduce mai iute sub voinţa mea. Deja mare influinţă a avut asupra lui prima trăsătură ce i-am făcut'o de-alungul frunţii; dar deşi îmi încordasem toate puterile, nu puteam ajunge la mai mare rezultat până după 10 şi 10 minute, când doctorii D. şi F., ţinându-şi promisiunile, s'au reîntors. Le-am spus în puţine cuvinte intervenţia mea şi deoarece n'au făcut nici o obiecţiune, căci bolnavul era în agonie, mi-am continuat procedura cu mai mare încordare.

Intr'aceea bătaia pulzului lui Valdemar devenise neobservabilă, iar răsuflarea nu era altceva, decât o horcăială provocată tot la jumătăţi de minută.

Starea aceasta a ţinut neschimbat un sfert de oară. După acest scurt timp a ieşit din pieptul bolnavului un suspin natural, dară foarte adânc şi răsuflarea horcăitoare a încetat sau mai bine zis nu s'a mai auzit. Membrele esterne ale bolnavului erau reci ca ghiaţa.

Cu 5 minute înainte de 11 oare am observat semnele fără îndoială ale influinţei mesmerismului. Privirea sticloasă a ochilor s'a schimbat şi arăta expresiunea observării interne îngrijitoare, care nu poate fi băgată în samă decât la somnul hipnotic şi pe care a n'o recunoaşte e aproape imposibil. Cu câteva mişcări hipnotice iam pus în vibrare genele, ca la începutul somnului şi iarăşi cu altele (mişcări) i-le-am închis. Deşi nu eram tocmai mulţămit cu aceasta totuşi mi-am continuat procedura cu cea mai mare încordare a voinţei mele, până i-am amorţit cu desăvârşire membrele, după-ce înainte i-le aşezasem comod. Picioarele îi erau întinse, iară braţele asemenea în mică depărtare de la şolduri zăceau pe pat. Capul îi era ridicat.

(Va urm.)

Ca temă din partea Consistoriului archidiecesan s'a fixat: *»Experienţele căştigale asupra noului plan de învăţământ«*, dându-li-se astfel învăţătorilor prilej de a-şi arăta nemulţumirea faţă cu cantitatea şi împărţirea materialului de învăţământ în şcoalele poporale. Diurnul învăţătorilor s'a urcat la 4 cor pe zi, afară de spesele de călătorie.

Pentru răspândirea creştinismului în China. Din Newyork se anunţă că milionarul Rockefeller a pus în vedere suma de 50 milioane dolari în scopul răspândirei creştinismului în China.

Promoţiune. D-l Virgil Budinţian din Bocşa-montană a fost promovat doctor în medicină la universitatea din Budapesta.

Ambasadorul Turciei la Paris, Mumir Paşa, a remis alaltăeri în persoana Reginei României Marele Cordon al ordinului »Sefakot« cu placa în briliante împreună cu »Medalia pentru merite literare« în briliante, ordin înfiinţat special pentru Carmen Sylva, singura care posedă această înaltă distincţiune. Ministrul de externe Lahovary a oferit eri seara un prânz în onoarea misiunei turceşti.

Profesorii ruteni dela universitatea din Lemberg au publicat o declaraţiune cerând transformarea catedrelor de limba ruteană dela numita universitate într'o universitate ruteană deosebită.

Un curios proces a intentat procuratura din Berlin contra partidului social-democratic din Germania pe motiv că deputaţii social-democraţi au ţinut de curând în odaia lor de deliberare din parlamentul german o conferinţă, la care au participat şi vre-o 50 redactori socialişti din Germania. Procuratura e de părere că această adunare a avut caracter public şi prin urmare trebuia anunţată poliţiei. Nefiind însă anunţată, partidul socialist a călcat dispoziţiunile legei de întrunire.

Fraude la construirea palatului Dumei. Ziarul »Berliner Tageblatt« aduce ştirea că cercetările făcute în Petersburg întăresc convingerea că prăbuşirea plafonului Dumei se datoreşte unei nouă Panamale, care de astă-dată s'a săvârşit de cătră architecţii şi de birocraţia rusă. S'a dovedit că scaunele, cari costă fie-care câte 180 ruble, şi erau trecute ca fiind întregi de stejar, sunt de brad şi nu au decât o vopsea care seamănă a stejar. Pentru restaurarea palatului Tauric s'a plătit suma oribilă de 1,200,000 ruble, pe când cu aceasta sumă s'ar fi putut clădi un parlament nou.

Poliţia bulgară continuă să aresteze persoanele suspecte de complicitate în asasinarea primului ministru Petkoff. Complicele asasinului, Gerow, colaborator la »Balcansca Tribuna«, a mărturisit că conjuraţii ar fi cerut armurierului arsenalului din Sofia, Blaskow, să fabrice bombe pentru a ucide pe Petcoff şi pe ceilalţi miniştri în Sobranie. Blaskow a confirmat această dispoziţiune şi a declarat că a refuzat să fabrice bombele.

Greva din Moscva. Lucrătorii de la fabricile de gaz din Moscva au declarat eri greva. Tot oraşul a rămas în întunerec. Populaţia nu îndrăznea să iasă pe străzi. Se crede că şi muncitorii dela apaducte se vor asocia cu greviştii.

Accidente şi catastrofe. Din Oraule-Point se anunţă că vaporul »Jelba« care venea din Africa de Ost, s'a înămolit. Pasagerii au fost salvaţi.

— Echipagiul şi pasagerii vaporului »Susvic« înămolit în apropierea portului Lissard au fost de asemenea salvaţi.

— Din Charbin se telegrafiază că un tren de persoane s'a ciocnit în staţiunea Turuchine, cu un tren de marfă. Sunt 17 morţi şi 35 răniţi.

Educaţia prin sine însuşi.

Necesitatea unui ideal în viaţă.

De G. Aslan.

(Urmare.)

Nimeni nu se naşte virtuos. Dispoziţiile naturale cele mai fericite rămân sterpe dacă nu sunt transformate în deprinderi prin exercitarea lor. S'a zis cu drept cuvânt că virtutea e o lungă ucenicie. Calităţile care par mai naturale au fost în realitate dobândite după multe încercări. Toate biografiile arată cu câtă muncă, cu câtă disciplină devine cineva om.

Geniul de asemenea e o răbdare lungă. Newton fiind întrebat cum a putut descoperi gravitaţia universală, a răspuns: »gândindu-mă întotdeauna«. Goethe a nutrit timp de treizeci de ani concepţia lui Faust, notând zi cu zi tot ce putea intra în compoziţia operei sale geniale. Darwin de asemenea nu perdea din vedere cu lunile un subiect, citind şi cercetând numai în direcţia subiectului care îl preocupa. In biblioteca naţională din Paris se găsesc manuscrise de ale marilor scriitori francezi. E de necrezut prin câte încercări a trecut stilul lor până a ajuns la forma clasică pe care o cunoaştem. Se găsesc cuvinte scrise şi şterse de zece şi chiar de douăzeci de ori! *Continuitatea gândirei asupra aceluiaşi subiect*: iată dar unul din secretele oamenilor mari.

Prima condiţie a educaţiei noastre e prin urmare să ne formăm un ideal de viaţă, să-l discutăm bine înainte de a-l accepta, dar odată ce l'am primit, să-l considerăm ca sfânt, în afară de orice îndoială, şi să nu-l perdem nici o clipă din vedere.

Cei-ce au luat parte în excursiuni la munte, au putut observa că numai acele excursiuni reuşesc, care sunt bine hotărîte de mai 'nainte după un anumit plan acceptat de toţi.

Când lipseşte această hotărîre prealabilă, când se iau hotărîrile pe drum, atunci unul voeşte să meargă la dreapta şi altul la stânga, unul voeşte să se mai oprească, altul să continue drumul şi rezultatul e că nimeni nu ajunge unde a dorit.

Tot astfel se întâmplă şi în lunga excursiune a vieţii. Cei-ce n'au un scop bine hotărît, se abat la dreapta şi la stânga şi mor fără să cunoască viaţa îndeajuns. Omul fără de nici un scop e ca o corabie fără de cârmă: e prada valurilor şi a vântului. Numai cel care urmăreşte un ideal, înaintează mai mult în calea vieţii, ajunge să cunoască mai mult viaţa şi trăeşte în realitate mai mult.

*

Idealul fiecăruia din noi trebue să fie a trăi o viaţă cât mai deplină şi mai activă.

Convingerea noastră e că aceasta e viaţa superioară. Omul are două tendinţe fundamentale: tendinţa de a-şi economisi forţele, de a-şi restrânge activitatea, de a duce o viaţă liniştită — şi tendinţa contrară de a-şi desfăşura forţele; de a da fiinţei sale întreaga ei desvoltare, de a duce o viaţă cât mai activă şi mai fecundă.

Prima tendinţă o avem în momente de abatere, de oboseală, de melancolie şi plictiseală. A doua tendinţă o avem în momente de bună dispoziţie, în momente de energie când simţim, cum a zis poetul, »focul în vine«. Fiziologiceşte e demonstrat că viaţa intensă e superioară celei restrânse. Respiraţia e mai adâncă, circulaţia mai activă, procesul de asimilare mai abundent, forţa dinamometrică mai mare.

Aceiaşi superioritate există însă şi din punct de vedere psihologic. Atenţia e mai puternică, asociaţia de idei mai fecundă; într'un cuvânt omul e mai deştept, are mai viu sentimentul şi conştiinţa de sine — *simte* că trăeşte.

Nu mai rămâne deci îndoială că viaţa deplină e cea mai bună de trăit, aceea pe care trebue s'o alegem. A ne îndoi de acest lucru, înseamnă a ne îndoi că omul de azi duce o viaţă mai bună decât sălbaticul primitiv, înseamnă a ne îndoi că omul celebru trăeşte mai bine decât contimporanii săi mediocri.

Alegerea noastră e prin urmare făcută şi hotărîtă pentru toată viaţa. Vom căuta să trăim cât mai intens şi mai înalt, să trăim în toată deplinătatea fiinţei noastre, să ne întrebuinţăm cât mai bine viaţa. Acest ideal va fi pentru noi o ideie fixă: steaua polară care să ne conducă. Acest ideal va fi pentru noi o credinţă vie şi nestrămutată, care ne va insufleţi în fiecare moment, să ne facem datoria.

*

Dar cum să urmărim acest ideal? O primă condiţie e să preţuim în totdeauna timpul. Mulţi oameni se plâng că viaţa e scurtă şi acuză natura că a fost prea sgârcită, dându-ne aşa de puţin timp de trăit. Chiar şi înţeleptul Aristot acuză natura că e mai darnică cu unele animale, căror le dă 5 secole de viaţă, în timp ce omului, care are un destin aşa de mare, îi dă un termen mult mai scurt.

Adevărul e însă că dispunem de timp suficient, dar îl risipim. Viaţa e destul de lungă pentru a săvârşi faptele cele mai mari, dacă am profita de fiecare zi. Dar umul se îneacă în viţiuri, altul se prăpădeşte în nimicuri, iar cei mai mulţi, neavând un scop de viaţă, sunt jucăria împrejurărilor!

A avut dreptate poetul latin să zică că cea mai mică parte din viaţa noastră, e aceea pe care o trăim. Somnul ne răpeşte o treime din existenţă, copilăria şi nevoile fiziologice aproape tot atât, iar ocupaţiile necesare pentru susţinerea existenţei ne lasă prea puţin timp pentru viaţa superioară. Şi totuşi nici de acest puţin timp nu ştim să profităm. Omul trăeşte ca şi cum ar fi nemuritor. N'are în vedere că terminul fatal se apropie mereu şi că timpul pierdut nu se mai întoarce! Dacă omul ar şti sigur cât mai are de trăit, cum ar mai economisi timpul!

Timpul e ştofa din care-i făcută viaţa. A risipi timpul înseamnă a dispreţui o viaţă. Nimeni nu lasă să i se răpească proprietatea, şi toţi permit să li se răpească timpul. Nu se găseşte nimeni care să-şi împartă averea şi fiecare îşi distribue viaţa primului venit.

Omul e grăbit să trăiască: dispreţueşte prezentul şi e nerăbdător să vadă viitorul. Dacă ar putea să trăiască întreaga viaţă într'o zi, să vadă desfăşurându-se evenimentele vieţei sale ca într'o şedinţă de chinematograf; mulţi ar face imprudenţa să încerce acest lucru. Serbarea anului nou arată cât e de nerăbdător omul de viitor. Insă omul disciplinat, care ştie să întrebuinţeze fiecare zi nu doreşte, nici nu i-e teamă de viitor. El n'aşteaptă binele dela soartă, nici dela împrejurări, ci din activitatea lui.

*

In privinţa întrebuinţării timpului, găsim în Payot, Education dela volonté, o pagină frumoasă (pag. 146): »Marea mizerie a studentului e în timpul de inerţie, de lipsă de voinţă, când se prăpădeşte într'o lene ruşinoasă. Işi face toaleta cu ceasurile, îşi pierde dimineaţa, căscând şi răsfoind a lene o carte sau alta. Nu poate lua nici o hotărîre, nici să lucreze cum trebue, nici să se lase de lucru«. »A fi activ, continuă d. Payot, înseamnă a sări dimineaţa jos din pat, a-şi face repede toaleta, şi a se pune la lucru, fără a lăsa timp preocupărilor streine. A fi activ la lucru, înseamnă a nu ceti nici un moment pasiv, aşi ţine atenţia încordată«. Apoi când vine într'adevăr oboseala, lăsăm cu hotărîre lucrul, pentru a ne repara forţele.

E uimitor ce poate face omul când îşi întrebuinţează bine timpul. D'Aguesseau a prezentat într'o zi soţiei sale o carte pe care a scris'o în timpul sferturilor de oră când era nevoit să aştepte masa. Celebrul bărbat de stat olandez Witt fu întrebat odată, cum de mai găseşte timp pentru distracţie când are atâtea ocupaţii. »Nimic mai simplu, răspunse dânsul; nu m'apuc de două lucruri în acelaş timp şi nu amân pe a doua zi ceeace pot face imediat«. A face fiecare lucru la timpul său şi a-l face în mod definitiv, pentru a nu reveni asupra lui: iată un alt secret al oamenilor mari.

(Va urma).

Avis.

Am onoare a aduce la cunoştinţa onoratului public, că atelierul de ţăsături şi cusături *al Reuniunei femeilor române din comitatul Huniedoarei* în Orăştie, s'a deschis.

In atelier să primesc comande şi să pregătesc următorii articli de industrie de casă: costume, plăci pentru bluze şi cămeşi de noapte pentru bărbaţi, surtucuri pentru copii, jileuri cu cusături pentru domni, garnituri de feţe de masă pentru cafea şi ceaiu, covoare, perdele, ştergare, mici obiecte practice, ca fugăţoare tablette, acoperitoare de pâne, de credenţi şi de tot felul de ţăsături pentru menaj ca ciarciafuri de pânză, măsăriţi, ştergare de pâne, de talere, pocale şi alte obiecte ţăsute şi cusute.

Modelele se pot alege la atelier, unde conducătoarea d-şoara *Tiberia F. Barcian* va servi cu desluşirile necesare.

Comandele se fac la subscrisa

Orăştie, la 15 Martie 1907.

Victoria Dr. Erdelyi.
directoară.

Bibliografie.

„Revista Idealistă“. Cuprinsul n-rului 2 din Februarie 1907. 1. N. Gane: Infernul lui Dante. 2. Dr. Isailovici-Duscian: Igiena şcolară. 3. Gala-Galaction: Copca-Rădvanului. 4. G. Aslan: Educaţia prin sine însuşi. 5. Poezii: Nicolae Corbu: Grăeşte timpul; Siolam: Cântecul nemurirei. 6. X.: Expoziţia naţională română. 7. Ioan C. Bacalbaşa: Cronica teatrală. 8. Buletin bibliografic: Chestiunea ţărănească de N. Manolescu; Paralelizmul Psiho-Fizic de Ioan Petrovici; Revista de Filozofie şi Pedagogie; Floarea Darurilor; Convorbiri; Junimea Literară; Economia Naţională; Calea Vieţii; Convorbiri Literare; Cărţi şi reviste streine.

»Luceafărul« nr. 4—5 a apărut cu următorul sumar: Dr. I. Lupaş Din istoria şcoalelor noastre. Z. Bârsan O noapte de demult (poezie). Nic. A. Berindei Intâlnire. G. Noapte (poezie după Carducci). Z. Bârsan: Carlo Goldoni. Al doilea centenar de la naşterea sa. Gh. T. Din popor: Cântecul Salomiei. Emil Isac: Pastel de iarnă. Maria Cunţan: Povestea dorului (poezie). *** Un centenar american. Octavian Goga: Ion crâşmarul (poezie). I. Borcea Ifigenia în Taurida de Goethe. Act. III. Scena întâia. G. Bogdan-Duică Scrisori din Bucureşti (VIII): Convorbiri literare: Colaboratorii noi. M. S. Râmniceanu Polemice. (Răspuns d-lui G. Ibrăileanu) Liliac Cântec (poezie). *** Giosuè Carducci. Cronica: Incercări, Grădina de copii, Sculptorul Brâncuş, Ardeleanofobii, Rătăciri, Premiul Luceafărului, Ştiri. *Ilustraţiuni*: C. Brâncuş; 2 studii, Copilul, Carlo Goldoni, H. W. Longfelow, G. Carducci, C. Brâncuş.

ULTIME ŞTIRI.

Bucureşti. 20 Martie. D-l D. A. Sturdza si-a desvoltat eri în senat interpelarea sa cu privire la trusturile arendăşeşti. I-au răspuns miniştri G. Gr. Cantacuzino şi I. Lahovari. In urma propunerei d-lui N. Economu, vice-preşedinte al senatului, s'a decis ca discursurile rostite de d-nii Cantacuzino şi Lahovari să fie afişate la primăriile tuturor comunelor din ţară.

Bucureşti, 20 Martie. Eri s'a ţinut un mare meeting în chestia turburărilor din Moldova. Intre alţii au luat cuvântul şi profesorul Iorga şi senatorul Codrescu. Armata a fost consignată, fiind teamă de tulburări. Comercianţii evrei şi-au închis prăvăliile. Nu s'a întâmplat însă nici un incident.

Iaşi. 20 Martie. Din mai multe părţi ale Moldovei sosesc necontenit ştiri despre nouă răscoale împreunate cu devastări. Armata consignată în Botoşani, a restabilit în oraş liniştea. Sătenii s'au îndreptat spre târguşorul Ştefăneşti, unde sunt mari temeri de disordine. In Botoşani toate prăvăliile sunt închise. Pe la casele româneşti se văd icoane şi cruci. *Târguşorul Bucegea este cu desăvârşire devastat.* In Burdujeni s'au făcut eri de asemenea devastări. In localităţile Buhuşi şi Zăneşti (judeţul Neamţu) numeroase magazine evreeşti au fost devastate. Din judeţele Bacău, Roman şi Neamţu se semnalează de asemenea revolte. Evreii fug spre Iaşi.

Bucureşti, 20 Martie. Ministrul de războiu a ordonat ca reg. Prahova Nr. 7 din Ploieşti *să se mobilizeze şi să plece imediat la Botoşani.* In acelaş timp a ordonat ca reg. 4 Ilfov 21 şi Mihai-Viteazul 6, precum şi batalioanele 2 şi 6 de vânători din Capitală să înceapă imediat a se mobiliza spre a fi gata de plecare în Moldova, dacă nevoia va cere.

Sofia, 20 Martie. In afară de complotul pentru asasinarea lui Petkoff, care a fost urzit de directorul ziarului »Balkanska Tribuna« judecătorul de instrucţie Selvilieff şi primul procuror Pacelieff, *au dovedit existenţa unei vaste organizaţii de anarchişti* grupaţi în jurul ziarului anarchist »Nova Obstesva« (societatea nouă.) Afiliaţiunea anarchistă proiecta atentate, ca acelea comise la Paris acum 7 ani. Din această afiliaţiune fac parte 3 funcţionari dela arsenalul statului. Au fost arestaţi pesto 50 de anarchişti bulgari şi străini. Pe când judecătorul de instrucţie interoga pe o anarchistă poloneză, aceasta s'a repezit asupra lui voind să-l asasineze. Se aşteaptă nouă descoperiri senzaţionale.

Petersburg, 20 Martie. In şedinţa de eri a Dumei Stolypin a desfăşurat programul guvernului, declarând între altele că guvernul va face totul pentru a împlini dorinţele Dumei şi pentru a restabili ordinea şi pacea. Majoritatea a primit declaraţiunile lui Stolypin în tăcere. După o desbatere violentă Duma a trecut la ordinea zilei.

Petersburg, 20 Martie. In ultimele zile au plecat 4 regimente, 2 de cavalerie şi 2 de infanterie, din Petersburg spre Finlanda, unde se aşteaptă evenimente, pentru a căror înăbuşire se necesitează forţă armată. Trupele au fost trimise în urma cererii telegrafice a guvernatorului general din Finlanda. Guvernatorul general a comunicat Ţarului că situaţia din Finlanda e extrem de gravă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aicî înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banî pentru recomandaţie.)

Diverse.

„Novele“ de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginî şi conţine istorióre frumóse scris. într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banî plus 20 banî porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Versurî de dor, adunate din poeţii românî de *A.* Preţul 50 banî (+ 5 b. porto.)

Cartea ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine poesii istoriόre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banî + 56 b. porto.)

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banî porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă. După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu,* conţine versurî funebrale pentru popor şi pentru inteligenţî. Pr. 50 banî (+ 6 b. porto).

Juvenilia, prosă şi versurî, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banî.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versuri pentru ocasiunî funebralî. Aranjată prin N. F. *Negruţiu.* Edit. IV. Preţul 50 banî. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia 1-ă de Ioan Iosif Scœopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorî, cetitorî şi criticî de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărî la morţî,** adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banî. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Umbre şi luminî poesii de Em. *Părăianu,* cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ióna A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influinţa trancesă în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iaşî. Cu 50 b. + 5 b. porto.

„Despre cel dintâiu ajutor la vătămărî ale ochilor“ de Dr. *Ioan Popp,* medic colonel i. şi r. Acéstă broşură conţine pe 36 paginî sfaturile cele mai bune, cum sĕ se procédă şi ce mĕsurî grabnice sĕ se ia în casurile de vătămărî ale ochilor o cărticică, care n'ar trebui sĕ lipsécă din nicî o familie.

Cântul în şcóla poporală de *Iuli Pop,* învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărî. Este o scriere întocmită pentr ceî ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii anî şcolasticî, ca îndreptar pentru catecheţî, învĕţătorî şi părinţî, prelucrat de *Basiliu Raţiu,* profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

A mai apărut tot din péna medicului colonel Dr. Popp instructiva broşură **„Combaterea Malariei“** şi va apare în curênd în broşură şi tractatul fórte interesant şi folositor *„Despre tutun“*, o schiţă istorică-igienică.

Broşurile de mai sus se pot procura dela tipografia şi librăria A. Mureşianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern şi cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintirî din Grecia de Teodor *Bulc;* preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc.* preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga.* Preţul corόne 3.60 (plus 30 b. porto.)

Scrierî istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan,* fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banî. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banî porto.

„Pintea Vitézul“, tradiţiunî, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunî şi istorisirî din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banî. plus 6 banî porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor (+ 10 b. porto).

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acéstapresentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de I. *Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Românul in sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, de p l *Ioan Pop Reteganul,* cunoscutul şi meritosul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior,* profesor de agricultură la şcóla superióră de la Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescî. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia,* sĕu Agricultura generală, 34 cóle de tipar cu 217 figurî în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 corόne.*

Vol. II. *Fitotechnia,* séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurî în text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889.Costă *8 corόne.*

Vol. III. *Zootechnia,* séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurî în text. Costă *8 corόne.*

Vol. IV. *Economia Rurală,* seu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marî şi micî. Costă *8 corόne.*

Manual de Agricultură raţională vol. V. *Ippologia* séu zootechnia specială a cailor de George Maior. Preţul 3.cor. plus 30 banî porto.

Manual de Agricultură raţională vol. VI. cuprindênd crescerea, îngrăşarea şi utilizarea *Porcilor* séu Zootechnia lor specială de Georde Maior. Preţul 5 cor. plus 30 banî porto.

„Cultura şi îngrijirea grâului“, de I. F. Negruţiu. Preţul14 b. (plus porto 5 b.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră sĕracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurî. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău,* Popa. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărî) şi costă numai 2 cor. 50 banî (plus 5 banî porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Martie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	112 65
Renta de corόne ung. 4%	94 70
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	83 20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	94 40
Bonurî rurale croate-slavone	95 45
Impr. ung. cu premiî	199 50
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	149 75
Renta de hârtie austr. 4²/₁₀	98.65
Renta de argint austr. 4²/₁₀	98.55
Renta de aur austr. 4%	116.50
Renta de corόne austr. 4%	98 80
Bonurî rurale ungare 3½%	88 75
Losurî din 1860	152.—
Acţiî de-ale Băncei ung. de credit	1764 —
Acţiî de-ale Băncei austr. de credit	803 —
Acţiî de-ale Băncei austro-ung.	639.25
Napoleondorî.	19.13½
Mărcî imperiale germane	117 80
London vista	241 70
Paris vista.	95 47
Note italiene.	95 40

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face orî şi când pe timp maî îndelungat seu lunare.